

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 114/09

V Luxembourg, 23. decembra 2009

Sodba v zadevi C-403/09 PPU
Jasna Detiček proti Mauriziu Sgueglii

Sodišče države članice, na ozemlju katere je otrok, tega ne more zaupati v začasno varstvo in vzgojo enemu od staršev, če je sodišče druge države članice, ki je pristojno za odločanje o glavni stvari, varstvo in vzgojo otroka že zaupalo drugemu od staršev

Priznanje nujnosti v takem primeru bi nasprotovalo načelu medsebojnega priznavanja sodnih odločb, izdanih v državah članicah, in cilju zakonodajalca, ki je preprečitev nezakonitih premestitev ali zadržanj otrok med državami članicami

Uredba Skupnosti o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo¹ določa, da lahko sodišče države članice v teh zadevah in v nujnih primerih sprejme začasne ukrepe ali ukrepe zavarovanja glede v tej državi nahajajočih se oseb ali premoženja, tudi če je za odločanje o glavni stvari pristojno sodišče druge države članice.

J. Detiček, slovenska državljanka, in M. Sgueglia, italijanski državljan, sta zakonca v razveznem postopku, ki sta v Italiji živela 25 let. Pristojno sodišče v Tivoliju (Italija), pri katerem sta zakonca vložila tožbo za razvezo zakonske zveze, v okviru katere se odloča tudi o varstvu in vzgoji njune hčere Antonelle, rojene leta 1997, je 25. julija 2007 Antonello začasno zaupalo v izključno varstvo in vzgojo M. Sgueglii ter odredilo, da se jo začasno nastani v enega od zavodov v Rimu. Istega dne je J. Detiček s hčerjo zapustila Italijo in odšla v Slovenijo, kjer živita še zdaj.

S sklepom slovenskega sodišča je bil sklep sodišča v Tivoliju razglašen za izvršljiv na območju Republike Slovenije. Na podlagi tega sklepa se je začel izvršilni postopek za izročitev otroka očetu z nastanitvijo v zavod.

Nato je slovensko sodišče s sklicevanjem na spremenjene okoliščine in otrokove koristi v postopku, ki ga je začela J. Detiček, Antonello v začasno varstvo in vzgojo zaupalo materi. V zvezi s tem je presodilo, da se je Antonella vživela v socialno okolje v Sloveniji. Vrnitev v Italijo s prisilno nastanitvijo v zavod naj bi škodila njeni dobrobiti, ker naj bi ji povzročila nepopravljivo psihično in fizično travmo. Poleg tega je Antonella v sodnih postopkih v Sloveniji izjavila, da želi ostati pri materi.

Višje sodišče v Mariboru, ki odloča o pritožbi M. Sgueglie, je Sodišču postavilo vprašanje, ali sodišče države članice, v kateri je otrok, lahko sprejme začasni ukrep, katerega namen bi bila predodelitev otroka v vzgojo in varstvo enemu od staršev, če je sodišče druge države članice že izdalo odločbo, s katero je otroka v začasno varstvo in vzgojo zaupalo drugemu od staršev, in je bila ta odločba razglašena za izvršljivo na območju prve države članice.

Sodišče najprej poudarja, da smejo sodišča države članice, v kateri je otrok, sprejeti začasne ukrepe ali ukrepe zavarovanja, ki jih določa njihovo pravo, samo če upoštevajo tri kumulativne

¹ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL L 338, str. 1).

pogoje, in sicer da morajo biti zadevni ukrepi nujni, da morajo biti sprejeti glede oseb ali premoženja, ki so v državi članici, v kateri imajo ta sodišča sedež, in da morajo biti začasni. Tako že neizpolnjevanje enega od teh treh pogojev pomeni, da tak ukrep ne more temeljiti na izjemi v sistemu pristojnosti, določenem v pravu EU.

Pojem nujnosti iz upoštevne določbe² uredbe se hkrati nanaša na položaj, v katerem je otrok, in na dejansko nezmožnost, da bi se vloga v zvezi s starševsko odgovornostjo vložila pri sodišču, ki odloča o glavni stvari.

Sodišče navaja, da okoliščine obravnavanega primera ne omogočajo ugotovitve take nujnosti.

Prvič, priznanje nujnosti v primeru, kakršen je obravnavani, bi namreč nasprotovalo načelu medsebojnega priznavanja sodnih odločb, izdanih v državah članicah, ki samo temelji na načelu medsebojnega zaupanja med državami članicami. Če bi sprememba okoliščin, ki so posledica postopnega procesa, kot je otrokova integracija v novo okolje, zadoščala za to, da bi bilo sodišče, ki sicer ni pristojno za odločanje o glavni stvari, pristojno za sprejetje začasnega ukrepa, katerega namen bi bila sprememba ukrepa v zvezi s starševsko odgovornostjo, ki ga je sprejelo sodišče, pristojno za odločanje o glavni stvari, bi namreč morebitna dolgotrajnost izvršilnega postopka v državi članici, v kateri se zahteva priznanje, pripomogla k ustvarjanju okoliščin, ki bi prvemu sodišču dopuščale oviranje izvršitve odločbe, ki je bila razglašena za izvršljivo. Taka razlaga bi omajala načela, na katerih temelji ta uredba.

Drugič, v obravnavani zadevi je sprememba otrokovega položaja posledica nezakonite premestitve v smislu Uredbe. Priznanje nujnosti v takem primeru bi bilo v nasprotju s ciljem zakonodajalca, ki je preprečitev nezakonitih premestitev ali zadržanj otrok med državami članicami. Potrditev tega, da se lahko sprejme ukrep v zvezi s starševsko odgovornostjo, ki vsebinsko spreminja dotedanjo ureditev izvrševanja te odgovornosti, bi namreč pomenila, da se z utrditvijo dejanskega položaja, ki izhaja iz nezakonitega ravnanja, okrepi položaj tistega od staršev, ki je odgovoren za nezakonito premestitev.

Poleg tega Sodišče navaja, da je treba začasne ukrepe sprejeti glede oseb, ki so v državi članici, v kateri imajo sedež sodišča, pristojna za sprejetje takih ukrepov. Zlasti se začasni ukrep v zvezi s starševsko odgovornostjo, s katerim naj bi se dosegla sprememba glede varstva in vzgoje otroka, ne nanaša samo na otroka, temveč tudi na tistega od staršev, ki mu je otrok predodeljen v varstvo in vzgojo, in na drugega od staršev, ki sta mu zaradi sprejetja takega ukrepa varstvo in vzgoja otroka odvzeta. V obravnavani zadevi ni sporno, da oče prebiva v drugi državi članici, nič pa ne kaže na to, da se nahaja v državi članici, katere sodišče meni, da je pristojno.

Sodišče nazadnje navaja, da je ena temeljnih otrokovih pravic določena v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, in sicer da ima otrok pravico do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, katere spoštovanje je nedvomno v skladu z največjo koristjo vsakega otroka. Glede tega Sodišče ugotavlja, da je zaradi nezakonite premestitve otroka, ki je posledica enostranske odločitve enega od staršev, otrok najpogosteje prikrajšan za redne osebne odnose in neposredne stike z drugim od staršev. V zvezi s tem Sodišče meni, da lahko ukrep, s katerim se ovirajo redni osebni odnosi in neposredni stiki z obema staršema, upraviči le druga, tako velika otrokova korist, da prevlada nad koristjo, ki odraža navedeno temeljno pravico. **Vendar pa je načeloma treba vse upoštevne koristi uravnoteženo in razumno presoditi v postopku pred sodiščem, ki je pristojno za odločanje o glavni stvari, pri čemer mora ta presoja temeljiti na objektivnih ugotovitvah glede samega otroka in njegovega socialnega okolja.**

Sodišče ugotavlja, da **pravo Evropske unije sodišču države članice ne omogoča sprejetja začasnega ukrepa** v zvezi s starševsko odgovornostjo, **na podlagi katerega bi se otroka, ki je**

---

² Člen 20(1).

na območju te države članice, v varstvo in vzgojo dodelilo enemu od staršev, če je sodišče druge države članice, ki je pristojno za odločanje o glavni stvari glede varstva in vzgoje otroka, že izdalo odločbo, s katero je otroka v začasno varstvo in vzgojo zaupalo drugemu od staršev, in je bila ta odločba razglašena za izvršljivo na območju prve države članice.

OPOZORILO: Vprašanje za predhodno odločanje omogoča sodiščem držav članic, da v sporu, ki jim je bil predložen v odločanje, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali pa mu predlagajo, da odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Naloga nacionalnega sodišča je odločiti o zadevi v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba enako zavezuje druga nacionalna sodišča, ki odločajo o podobnem problemu.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Fotografije z razglasitve sodbe so na voljo na EbS "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106